

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

CONSELL INSULAR DE MENORCA

10982

Acord del Consell Executiu en sessió de caràcter ordinari de 30 de setembre de 2024, relatiu a la incoació de l'expedient de delimitació de l'entorn de protecció de la zona arqueològica dels poblats talaiòtics de Biniaiet Vell (Maó) i Sant Vicenç d'Alcaldús (Alaior) (exp. 2109-2024-000001)

Els poblats talaiòtics de Biniaiet Vell (Maó) i Sant Vicenç d'Alcaldús (Alaior) estan situats al costat de la carretera Me-1, al tram entre Maó i Alaior, i són un dels BIC que avui dia no compten amb l'entorn de protecció establert d'acord amb la legislació vigent. La delimitació de l'àrea monumental i del seu entorn de protecció contribueixen a la salvaguarda i protecció.

En data 6 de febrer de 1995, el Consell Insular de Menorca va assumir, en virtut de la Llei 6/1994, de 13 de desembre, les competències autonòmiques determinades a la Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol.

Al capítol primer del títol I de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, en relació amb els béns d'interès cultural, s'estableix el procediment a seguir per a la seva declaració.

Els poblats de Biniaiet Vell i de Sant Vicenç d'Alcaldús varen ser declarats monument historicoartístic pel Decret 2563/1966, de 10 de setembre.

La disposició addicional primera de la Llei 16/1985, de patrimoni històric espanyol, diu que els béns que amb anterioritat s'hagin declarat historicoartístics passen a tenir la consideració i denominar-se béns d'interès cultural i queden sotmesos al règim jurídic que la llei estableix.

L'article 11.2 de l'esmentada llei i l'article 7.4 b de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, preveuen que en el cas d'immobles s'haurà de delimitar l'entorn afectat per la declaració.

L'article 11 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, diu que les delimitacions dels entorns de protecció dels béns d'interès cultural declarats hauran de seguir el mateix procediment i tramitació que per a la declaració d'un bé d'interès cultural.

Hi ha un informe de la tècnica arqueòloga del Servei de Patrimoni Històric de dia 30 d'agost de 2024.

Els articles 7 i següents de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, en relació amb els béns d'interès cultural, estableixen el procediment a seguir per a la seva incoació.

L'informe de la Comissió Tècnica Assessora de Patrimoni Històric en sessió ordinària de dia 4 de setembre de 2024 és favorable a la incoació de l'expedient.

Atesa la proposta del conseller executiu del Departament de Cultura, Educació, Joventut i Esports, en exercici de les competències atribuïdes per l'article 33 de la Llei 4/2022, de 28 de juny, de consells insulars, en relació amb el Decret de presidència núm. 227/2023, de 17 de novembre, d'extinció d'un departament i reestructuració de la resta de departaments (BOIB núm. 158 de 21 de novembre de 2023);

El Consell Executiu, per unanimitat i en votació ordinària, adopta els acords següents:

Primer. Incoar l'expedient de delimitació de l'entorn de protecció dels poblats talaiòtics de Biniaiet Vell (Maó; nom comú, sa Talaia) i Sant Vicenç d'Alcaldús (Alaior), segons la descripció i la planimetria que figuren a l'annex.

Segon. Notificar l'acord al Registre de béns d'interès cultural de la CAIB i al Registre general de béns d'interès cultural per a la seva anotació preventiva.

Tercer. Notificar l'acord als ajuntaments de Maó i Alaior i a les propietats afectades perquè durant el termini de 15 dies puguin presentar les al·legacions que estimin oportunes, de conformitat amb el que estableix l'article 8 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, i l'article 40 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

Quart. Sol·licitar a l'Institut Menorquí d'Estudis l'informe previst en l'article 9.1 a i d'acord amb l'article 96 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears.

Cinquè. Publicar l'acord en el BOIB i en el BOE als efectes d'informació pública durant un període de 20 dies, de conformitat amb el que preveu l'article 83 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de procediment administratiu comú de les administracions públiques.

ANNEX

Identificació del bé que és objecte de delimitació

Es proposa la delimitació de l'entorn de protecció de dos jaciments arqueològics que en origen formaven un sol poblat talaiòtic, una sola zona arqueològica, envoltat per una necròpoli de coves i hipogeus. Aquest poblat va quedar dividit en dos pel camí que condueix a diferents llocs i l'any 1966 es va incloure en l'inventari del Decret 2563 de manera separada. Així també consta amb diferents codis en les cartes arqueològiques municipals (BTV-01 i SVA-01) i en els registres de béns d'interès cultural:

Poblat de Biniaiet Vell:

- Ministeri de Cultura: R-I-51-0003520-00000
- Govern de les Illes Balears: 7002-2-2-51-001911-0
- Consell Insular de Menorca: 07032-55-000854-BTV-01

Poblat de Sant Vicenç d'Alcaidús:

- Ministeri de Cultura: R-I-51-0003207-00000
- Govern de les Illes Balears: 7002-2-2-51-001604-0
- Consell Insular de Menorca: 07002-55-000143-SVA-01

La zona també inclou una cova descoberta el 1989 durant la revisió de la carta arqueològica d'Alaior, finançada pel Govern de les Illes Balears, que hi consta amb el codi SVA-02, i en el registre insular de béns d'interès cultural, amb el codi 07002-55- 000144-SVA-02. Es tracta d'una cova natural retocada de planta allargada amb un portal construït de tècnica ciclòpia (8,90 m de llarg, 3,70 m d'ample, 2 m d'altura).

Situació del bé que és objecte de delimitació

La zona arqueològica es localitza just a la vorera de la carretera Me-1, de Maó a Ciutadella, i just a la mitgera entre els termes municipals de Maó (Biniaiet Vell) i Alaior (Sant Vicenç d'Alcaidús), a banda i banda del camí que condueix a diferents llocs: Biniaiet Nou, Alcaidusset i Alcaidús Petit.

Les coordenades de referència són les del talaiot que es localitza a la cota més alta de 116 m, UTM 602970 / 4417755.

Descripció i estat de conservació

El nucli central del poblat es localitza al lloc de Biniaiet Vell, on es localitzen tres talaiots: un de molt cobert de vegetació, situat a la cota més alta a la mitgera entre els dos municipis; un altre de planta circular (de 13 m de diàmetre), al qual s'adossen dues cases, i un tercer situat al nord del poblat, que té la planta quadrangular de cantons arrodonits i un diàmetre de 14,50 m.

També en el mateix lloc i prop dels talaiots s'identifiquen tres cases amb elements arquitectònics notables, que foren objecte d'investigació arqueològica el 1916 per Antoni Vives Escudero i Francesc Hernández Sanz.

A l'altra banda del camí, al lloc de Sant Vicenç d'Alcaidús, es localitzen els cercles o cases d'època posttalaiòtica i estructures constructives d'època romana estudiades per M. Lluïsa Serra els anys seixanta, per L. Plantamor els anys vuitanta i per J. Pons el 2015, que són les següents:

1. Casa posttalaiòtica construïda amb murs de pedres verticals i filades de pedres horitzontals. Té un pati delimitat amb dues columnes o pilars, on hi ha una llar semicircular amb dos fogons de marès (13,45 m de diàmetre exterior).
2. Casa posttalaiòtica adossada a la 1 pel sector oest. Té un pati central amb una llar semicircular i a l'angle nord-oest té un banc construït sobre dos blocs amb una llosa plana (14 m diàmetre exterior).
3. Casa posttalaiòtica adossada en el sector nord-oest de la 2. Té la planta irregular amb un mur recte i un altre convex. En el pati central hi ha una cisterna que recull l'aigua amb canalitzacions excavades a la roca del sòl. Té dues llars (11,55 m de llarg x 8,75 m d'ample, exteriors).
4. Estructura romana de planta rectangular d'angles arrodonits. Construïda a la vorera del penyal i adossada a la 3. S'arriba al pati per esgraons excavats a la roca (12,30 m de llarg, x 8,75 m d'ample, exteriors). Té adossada una construcció rectangular. Presenta orificis excavats al sòl i un sector referit amb morter de calç.

5. Estructura romana de planta rectangular amb els angles arrodonits. Construïda amb grans blocs molt ben escairats. (10 m de llarg x 15,15 m d'ample). Té adossada una construcció rectangular que, a la vegada s'adossa a la casa 1.

Al sud-oest d'aquestes cases hi ha una petita necròpolis formada per cinc hipogeus, o coves artificials.

En tota la zona arqueològica hi ha fragments de ceràmica en superfície des de l'època talaiòtica fins a la medieval.

Quant a l'estat de conservació, s'ha d'assenyalar que el poblat va quedar afectat de manera important amb la construcció del camí i també per l'extracció de pedra destinada a les reparacions de la carretera Maó-Ciutadella, principalment per la de 1918, però també en dates posteriors. No obstant això, conserva una àrea monumental notable i per aquest motiu forma part de la xarxa de béns d'interès cultural que es mantenen visitables mitjançant el finançament que possibilita la signatura d'un conveni entre els vuit ajuntaments i el CIM.

Descripció de la delimitació de l'entorn

Descripció de la zona arqueològica

S'inicia el punt 1 (UTM 602928 / 4417739) vora el portell de l'accés actual al poblat de Biniaiet Vell, on es projecta cap a l'est fins a la paret seca existent continuant pel perímetre exterior dels clapers que voregen el talaiot nord fins al punt 2 (UTM 603031 / 4417714). Des d'aquest es projecta fins al punt que connecta amb la plataforma que té un penyal de 3 m d'alçada, que ressegueix fins al punt 3 (UTM 603075 / 4417675), incloent-hi un corral amb un safareig. Al final del penyal es projecta en línia recta cap al SO fins al punt 4 (UTM 603060 / 4417588) d'una paret seca continuant per aquesta cap a l'oest fins al punt 5 (UTM 602936 / 4417588), on es projecta en línia recta cap al nord fins a la paret seca existent on gira cap a l'oest en paral·lel a la paret fins al punt 6 (UTM 602892 / 4417607). Continua seguint el revolt de nivell amb una alçada del penyal que arriba als 5 m, fins a arribar a la paret del camí al punt 7 (UTM 602833 / 4417597). Segueix cap al nord per la paret seca que voreja el camí fins al punt 8 (UTM 602881 / 4417723), en què travessa el camí cap a l'oest i continua seguint el desnivell natural fins arribar al límit de les estructures arqueològiques en el punt 9 (UTM 602873 / 4417753). Voreja aquestes fins al punt 10 (602873 / 4417805), on gira cap a l'est fins al portell d'entrada al poblat de Sant Vicenç d'Alcaidús al punt 11 (UTM 602918 / 4417798). Creua el camí fins a la paret seca que arriba cap al sud fins al punt 1.

Descripció de l'entorn de protecció

S'inicia el punt 1 (UTM 602965 / 4417888) vora el camí per continuar cap a l'est per la paret de tanca fins al punt 2 (UTM 603020 / 4417919) d'un portell on es projecta cap al sud per la paret de tanca fins al punt 3 (UTM 603139 / 4417754). Continua cap al sud per les parets que delimiten la tanca fins al punt 4 (UTM 603139 / 4417581). Aquí es projecta en línia recta cap al sud-oest fins la paret existent en el punt 5 (UTM 603127 / 4417576) continuant per aquesta paret fins al final en el punt 6 (UTM 603094 / 4417559). Aquí també es projecta cap al sud-oest fins a la paret existent en el punt 7 (UTM 603049 / 4417541), seguint per aquesta fins al punt 8 (UTM 603035 / 4417534), on gira cap a l'est i es projecta en línia recta fins a l'inici de la paret del camí que puja als llocs en el punt 9 (UTM 602892 / 4417532). Continua per aquesta fins al punt 10 (UTM 602823 / 4417597), al cantó de la fàbrica de licors, continuant per la paret que la delimita fins a arribar a la paret de tanca en el punt 11 (UTM 602776 / 4417608), on es projecta en línia recta fins a la línia de canvi de cota en el punt 12 (UTM 602727 / 4417628) on gira cap al nord projectant-se en línia recta fins a la paret existent en el punt 13 (UTM 602761 / 4417709). Continua per la paret fins al creuer de parets en el punt 14 (UTM 602715 / 4417751), on continua cap al nord per la paret existent fins al cantó de paret en el punt 15 (UTM 602751 / 4417875). En aquest punt segueix per la paret existent cap al nord fins al punt 16 (UTM 602794 / 4417923), on continua cap a l'est per damunt la paret existent fins a la vorera del camí en el punt 17 (UTM 602957 / 4417885), continuant travessant el camí fins al punt 1.

Plànols de la delimitació de l'entorn (annex 1)

Titulars del dret de propietat

– Lloc de Biniaiet Vell

Cadastr: polígon 25, parcel·la 150 de Maó - Referència 07032A025001500000UY

Registre de la Propietat: tom 2101, llibre 714, foli 196, finca de Maó núm. 4594/2 C.R.U. 07013000410598

Bocayma Inversiones SL: Ple domini

– Lloc de Sant Vicenç d'Alcaidús

Cadastr: polígon 9, parcel·la 31 d'Alaior - Referència 07002A009000310000GA

Registre de la Propietat: tom 2184, llibre 297, foli 93, finca d'Alaior núm. 17 C.R.U. 07013000185434

Jose Villalonga Mir: Meitat indivisa en ple domini

Alejandrina Mascaró Pons: Meitat indivisa en usdefruit vitalici

Jose Lluís Villalonga Mascaró: Una quarta part indivisa en nua propietat

Margarita Villalonga Mascaró: Una quarta part indivisa en nua propietat

Criteris bàsics que, amb caràcter específic, han de regir les intervencions sobre l'entorn

Les intervencions dins tota la zona delimitada han d'anar encaminades a la protecció, la investigació, l'estudi i la valoració del bé.

Totes les intervencions dins la zona delimitada necessiten l'autorització del Consell Insular.

Dins la zona del jaciment arqueològic, assenyalada com a perímetre monumental (línia contínua en color lila i retxada) no es permeten altres activitats que les d'investigació, recerca, restauració i consolidació del bé.

Dins la zona de delimitació de l'entorn es permet llaurar i dur a terme tasques forestals i agroramaderes, així com totes aquelles que permetin les mormes dels PGOU i el Pla Territorial Insular de Menorca. Es permeten tasques de conservació, reparació i manteniment de les construccions auxiliars agrícoles i els seus usos, i totes les que estiguin d'acord amb la normativa urbanística dels municipis.

Maó, 16 d'octubre de 2024

Per delegació del president,
el secretari del Consell Executiu

Octavi Pons Castejón
(DP 129/2023, de 27 de juliol)
(BOIB núm. 106 de 29-7-2023)

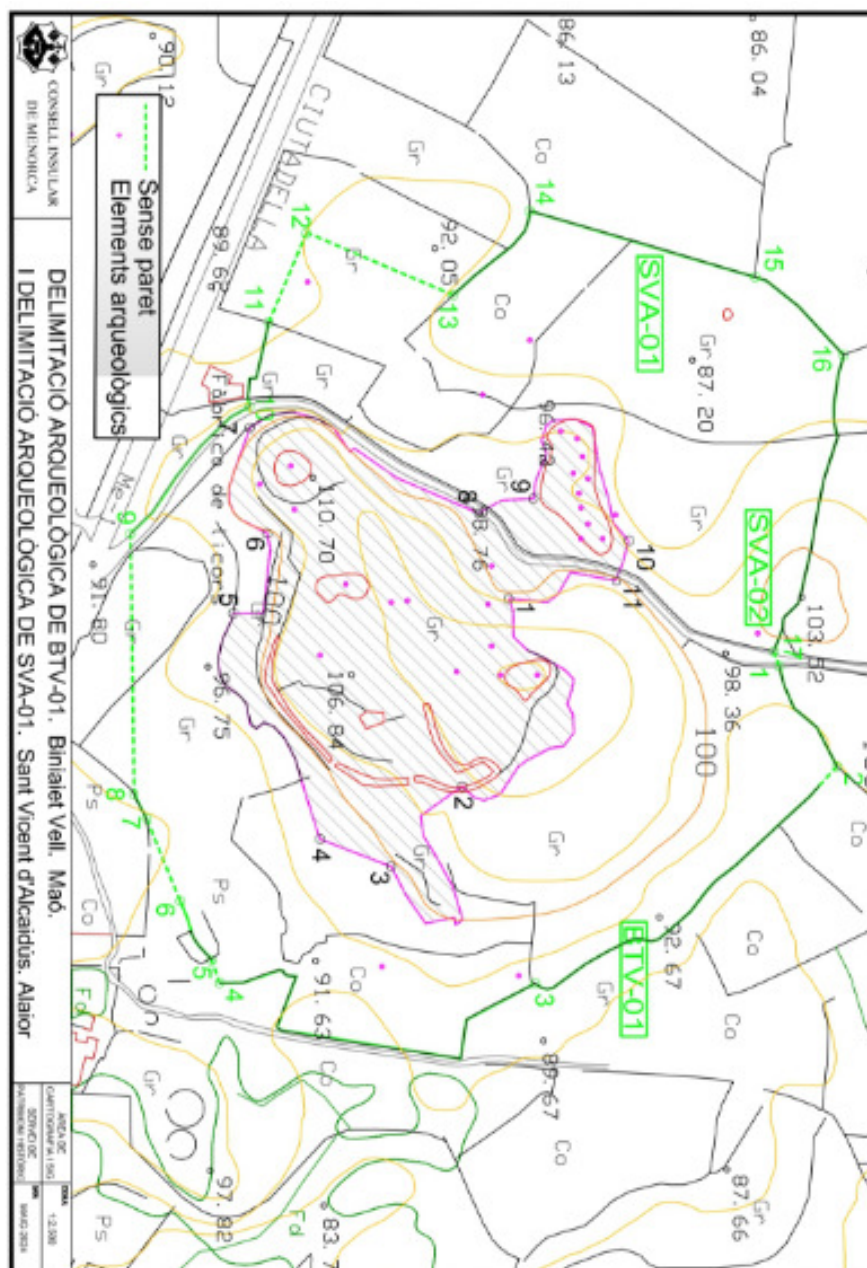

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

MENORCA TALAIÒTICA

ANNEX 1. Plànols de la delimitació de l'entorn

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

MENORCA
TALAIÒTICA

